

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szerda, 1908. április 8.

80. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Új Wurzer ház), I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos példát sorja 40 fillér.

A tengerhajózás válság előtt.

Hajózási körökben mindenütt feszült érdeklődéssel néznek egy a közel jövőben a tényleg mostani állása szerint okvetlen bekövetkező válság elé. Általános a panasz: „Too many ships, too low freights”. Az utolsó években a hajóépítés eddig sohasem ismert arányban rohamos fejlődésnek indult és évről-évre az új gőzösök egész légiója látott napvilágot. A gőzösök számának így észszerűtlen emelkedése az angol-bur háború idejére vezethető vissza. Ekkor ugyanis az angol kormány a szerződéses társaságok gőzöseinek nagy részét csapat- és hadikészlet szállítására használta fel, minek természetes következménye lett, hogy az így nagy mértékben felszaporodott hajópark a közgazdasági érdekeknek nem volt többé képes teljesen megfelelni. A tonnatartalom után fokozottabb kereslet természetesen a fuvardíjak aránytalan emelkedését idézte elő. A hajózási üzlet így módon eddig nem is igen ismert jövedelmezőséget ígért és valószínűleg meg. Ily körülmények között érthető, hogy nap-nap után alakultak új hajózási vállalatok, amelyek rendelkezéseikkel elárasztották Anglia összes létező hajógyárait. A régi hajótulajdonosok vérszemet kapva hajóik busás jövedelmezőségén, a kedvező alkalmat felhasználva és minden észszerű előrelátás nélkül szaporították hajóparkjukat, miközben a szükséges anyagi fedezet előteremtésére igen gyakran súlyos jelzőlogköicsönökkel terhelték meg régi hajóállományukat.

Ilyen viszonyok folytán a hajóépítés rohamos mértékben indult előre. A régiek gyárai nem lévén képesek a szükségletnek megfelelni, lépten-nyomon alakultak az új hajógyárok, amelyek be sem várva a rendelkezéseiket, számításszerűen nyakra-főre építették a legkülönbözőbb típusú Cargo-boatokat, miket aztán jó pénzért sóztak a vásárlási mániában szenvedő hajótulajdonosok nyakába.

De csakhamar bekövetkezett a reakció. A bur háború bevégeztével visszakerültek és a rendes vonalukba beállították szerződéses társaságok gőzösei, amelyek aztán bár hosszú, tetemes anyagi áldozatot igénylő küzdelem után kiszorították ezeket az apró-cseprő társaságoknak a gőzöseit a rendes forgalomból. Orült hajsza indult most meg ezen gőzösök között, az egész világ piacain, hogy egymás elöl bármi lehető módon elhalászzák a fuvarokat.

Midőn a helyzet a hajótulajdonosokra majdnem tűrhetlenné kezdett válni, új reményesillag gyullt ki a távol keleten, kitört az orosz-japán háború, amely a kelet forgalmából kivonta Japánnak nagyon is számottevő kereskedelmi hajóraját. Sáskamódra vetették magokat most ezek a hajók a megnyílt új piacra. Ilyen módon aztán az európai piacon ismét, bár csak ideiglenesen, helyreállottak a rendes viszonyok. A háború lefolyása után aztán lassan újból visszatértek a keleten foglal-

koztatott hajók a mi piacunkra, amilyen mértékben kiszorították a kelet hajói által az újonnan meghódított forgalomból. Ehhez járul még azon súlyosító körülmény is, hogy éppen a legújabb időben aránytalan mértékben megdrágult a munkaerő az összes kikötőkben, aránytalan magasabb árba kerül a bunker-köszén, emelkedtek mindenütt a kikötőilletékek, míg másrészt a legtöbb piacon a múlt év kedvezőtlen termése folytán, így főleg az exportban oly jelentékeny szerepet játszó keleti és délamerikai államokban, nagy mértékben megcsappant a tömegáru, és hogy ezt bármi uton megkaparítsák magoknak a hajótulajdonosok, még anyagi áldozatoktól sem riadnak vissza, csak hogy hajóikat ne kelljen tétlenül hevertetniük.

Mindennek dacára minden nagyobb kikötőben látunk hajókat hónapszámra vesztegelni, mert a tulajdonos újabb veszteségeket elviselni már nem hajlandó, vagy nem is képes. Hogy lehetőleg a kikötőilletékeken is takarékoskodják, hajóit oly helyre rendeli, ahol ilyen illetéket egyáltalában nem, vagy csak rendkívül mérsékelt egységi alapon szednek. Hajójának eladásával szintén nem nagyon segítené a helyzetét, mert az rendszeren oly összeggel van megterhelve, hogy a hajóértéknek utóbbi időben beállt csökkenésével gyakran a kölcsönt sem fedezi teljesen.

Hogy minő megoldást fognak találni ezek a siralmas állapotok, azt a közel jövő fogja megmutatni.

Az egészségtelen verseny káros hatását megérzi minden hajózási társaság s megérzi azt a legnagyobb hazai vállalatunk, az „Adria” is, főleg miután saját érdekeinek megvédése céljából a kormány részéről kérlelhetetlenül megvan kötve a keze és a viszonyokra való tekintet nélkül szerződése rideg pontjai szerint kell hajói járatát irányítani. A hajózás fejlődését minden oldalról fenyegető viszonylatok bizonytalan jövő képét tárják elének, ami nem sok reménynyel kecsegtet.

Reméljük azonban, hogy kormányunk, amely bizonyára szintén tájékozottsággal bír a tengerhajózás mai nehéz helyzetéről, első hajózási vállalatunk fejlesztése céljából, hogy a világverseny minden válságai közepette sértetlen szolgálhassa hazánk közgazdasági érdekeit, szerződése közeli megújításakor, a megváltozott állapotokat tekintve fogja venni, és nem fog szűkkeblően elzárkózni az észszerű fejlesztés elől, melynek jó ékonny hatásait legvégső fórumban mégis csak a magyar kereskedői- és gazdasági fogja élvezni.

Zimai J. György.

A horvát nyelv Dalmáciában. Zárójelel jelenté tudósítónk, hogy a horvátoknak Dalmáciában a horvát nyelv behozatalára vonatkozó reményeik megilusultak, sőt ma már azon is panaszkodnak, hogy az olasz származású hivatalnokok jogtalan előnyöket élveznek. A horvát hivatalnokok ezért a minap ülést tar-

tottak, amelyen tiltakoztak az osztrák kormány Dalmáciában üzött politikája ellen és elhatározták, hogy megkeresik az osztrák kormányt, hogy változtasson az immár tűrhetlenné vált állapotokon.

Anarkisták a tenger melléken.

— Két közlemény. —

Ha Budapesten vagy az ország valamelyik kisebb-nagyobb városában valami gyanús idegen ember telepszik meg, rövid kutatás után kideríti a hatóság, hogy a gyanús ember kicsoda, hol volt a hazája, mi az egyéni hitvallása, egyszóval mindent megtud. Fiumében sok száz gyanús ember fordul meg, még több telepszik le, de azért a kutya sem törődik vele. Amilyen indociát tanusit a fiumei autonóm hatóság az idegenek ellenőrzése körül, éppoly határozottan fölvehetjük, hogy itt még Kék-keméti is nyugodtan bujkálhatott volna. Sőt, hogy közelebbi ténnyel szolgáljunk, tudomására adhatjuk az autonómrendőrségnek, hogy az elmúlt esztendőben olyan egyénnek adott iparendelőt, aki ellen az 1902. év nyarán elfogatási parancsot adtak ki. S az iparendelő alapján az a bizonyos ur három hónapig folytatta ismét szélhámoskodását. Ha éppen érdekli az ügy az autonómrendőrséget, közelebbi adatokkal is szolgálhatunk.

Fiumében, ha a kimutatások nem csalnak, százezer idegen ember fordul meg, akik között bizony nem egynek gyűlhetnék meg a baja a rendőrséggel. Nyilvántartásról, ellenőrzésről, rendes bejelentésről itt szó sincs. Valami lajstromot vezetnek ugyan, de ez csak amilyen felületlen fercemunka, amit egy harmincforintos javadalmazású fiatalemberre bíznak. A Fiumében magánlakásokban letelepedő emberek ellenőrzéséről egyáltalában szó sincs. A bejelentő könyvbe csak a szállodákban és éjjeli menhelyeken lakók jegyzetnek be. S akik hónapos szobákat vagy lakásokat bérelnek, avagy rokonaihoz jönnek látogatáiba, azokról mit sem tud a fiumei rendőrhatalóság.

A bejelentő hivatal szüksége sehol sem olyan megokolt, mint Fiumében, az ország exponált végpontján, ahol a világ minden részéből özönlenek gyanús és kétes multu emberek s ezek között Olaszországból az anarkisták. Fiume, hogy úgy mondjuk, az anarkizmus Eldorádója. Itt nyugodtan folytathatják szervező munkájukat, minden akadály nélkül működhetnek titokban és nyíltan. Itt nekik minden szabad az autonómrendőrség jóvoltából. (Emlékezzünk csak a Kobek-féle emlékműre, a mikor a letartóztatott tüntető anarkistáknak semmi bántódásuk sem lett.)

Fiumében már egész anarkista generáció nevelkedett. A toleranciának ekkora mértékét nem is találjuk meg a kultur városokban. Itt lehet az ember akár a nemzetközi anarkista lajstromba vezetett egyén, akár ifjú és lelkes anarkista, találhatnak nála anarkista nyomtatványokat métermázsza számára, ki gondol itt arra, hogy eljárást indítson ellene? Az ugyan csak keveset nyom a latban, hogy derék anarkistáink nem magyar alattvalók, hogy Itália kék ege alól vetődtek a Quarnero parjára.

A Tengerpart már egy alkalommal foglalkozott a fiumei anarkistákkal s a pontos számadatokat megközelítően bizonyította, hogy mire vezethet ez a mai állapot: az alsóbb népréteg demoralizálására, az olasz bünszövegetek megteremtésére.

A fiumei rendőrségre itt szép feladatok várnak s nem is kerülne olyan nagy fáradságba, hogy egy kis tisztogatást végezzen

Augiasistállójában. A kétes elemeket állandóan feltügyelet alatt kell tartani, az anarkistákat haza kell küldeni a patriájukba, mert Fiume nyugalmas, békés fejlődéséről van szó. A nyugalmas, csendes időben kell a rendcsinálás mezejére lépni, mert akkor, ha a talpunk alatt ég már a föld, elkéstünk a cselekvéstől.

Fiumét meg kell védeni az idegen, garázda elemektől s éppen ezért, ha az autonóm rendőrség nem tudja elvégezni kötelességét, nem szabad kézni az államrendőrség intézményének megteremtésével.

UJDONSÁGOK.

Határrendőrség Fiumében.

— Május elsején életbelép. —

Nyolcvantagu legénység. Kaszárnya a kivándorlási palotában.

Budapestről telefonálják nekünk teljesen megbízható forrásból, hogy május elsején feltétlenül életbeléptetik Fiumében a határrendőrségi intézményt. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter minden intézkedést megtett, hogy a határrendőrség ekkor megkezdhesse a működését. A határrendőrségi legénységét a budapesti államrendőrség legénylétszámából vonják ki s a nyolcvantagu rendőrséget már javában oktadják ki a Mosonyi-utcai államrendőrségi lakatnyában.

A fiumei határrendőrség élére egy határrendőrkapitányt, két fogalmazót és több tisztet osztanak be. A lakatny céljaira provizorikusan a most épült Voosca-utcában levő kivándorlási palota egyik részét fogják felhasználni, ami annál kevésbé jár nehézséggel, mivel egyelőre nincs kilátás arra, hogy a kivándorlás növekedjék s a kivándorlók elszállásolására az egész palotát kellene felhasználni.

A fiumei határrendőrség kapitányának személyére vonatkozóan semmi pozitív nem tudni. De kombinációban van Orosdy Lajos dr. személye is, aki ez idő szerint Fiumében tartózkodik.

Eddig a bupapesti jelentés, amelynek megbízhatóságához kétség nem fér. A hír megerősítése végett Nákó Sándor gróf fiumei kormányzóhoz fordultunk, de hivatalától az a válasz kaptuk, hogy a kormányzó Abbáziában időzik s csak este tér vissza Fiuméba.

A magunk részéről csak örömmel üdvözölhetjük a fiumei határrendőrség életbeléptetését, mert hiszen mi voltunk mindenkor azok, akik a határrendőrségi törvény pontos végrehajtását s a legfontosabb fiumei határrendőrségi állomás felállítását követeltük.

— A kormányzó itthon. Nákó Sándor gróf kormányzó tegnap reggel hosszabb távollét után visszaérkezett Fiuméba. A kormányzó még ma este Meranba utazik édesanyja és nővére látogatására s onnan Budapestre megy.

— Károly István főherceg Fiumében. Károly István főherceg Arheből tegnap délután a „Rovenska” yachton Fiuméba érkezett.

— Urban ezredes elnöki osztályfőnök. Alig másfél hónapja, hogy Urban ezredes, a fiumei előkelő társaságok rokonszenves tagja elhagyta Fiumét, ismét hiri hallat magáról. A derék katonát, mint egy táviratunk jelenti, a hadügyminisztérium elnöki osztályába főnökhelyettesnek nevezik ki s a kinevezést a hadsereg legközelebbi rendeleti közlönye fogja hozni. Mi már annak idején közöltük, hogy Urban ezredes Kuzmanek tábornokot, az elnöki osztály főnökét betegségének ideje alatt az év elején két hónapon át helyettesítette. A 79-ik gyslogezredben való szolgálat alóli végleges fölmentése és a jelenlegi alkalmazása által nyilvánvalóvá lett, hogy Urban ezredes lesz Kuzmanek tábornok utóda, aki még ebben az évben egy gyalog dandár élére kerül. Urban ezredes előbb a hadügyminiszter szárnysegéde volt. Ő lesz az első elnöki osztályfőnök, aki magyarul tud és így örömmel üdvözöljük őt ily beosztása alkalmából és ismételjük ama régebbi kívánságunkat, hogy majd annak idején ő benne lássuk az első magyar hadügyminisztert is.

— Fővám aligazgató Fiumében. Megbízható forrásból értesülünk, hogy Fiumében, ahol most csak határszéli vámhivatal van, vámaligazgatóságot szándékoznak felállítani, amelynek főnöke a jelenlegi hivatalfőnök Rauch

Géza fővámhátnak lesz. A pénzügyminisztériumban szorgalmasan foglalkoznak a dologgal s a vámaligazgatóság felállítását az egész vámhivatalok önállósításával együtt oldják meg. Eddig ugyanis a vámhivatalok a pénzügyigazgatóságokhoz tartoztak s most a reform következtében kivonják a pénzügyigazgatóságok alól s mint külön önálló állami hivatalok fognak szerepelni, amelyeknek központja a budapesti fővámhivatal lesz.

— Új hadi vontató gőzös Pólában. Pólából jelentik, hogy tegnap reggel érkezett meg az ottani hadikikötőbe a „Gigant” nevű új hadi vontató gőzös, amelyet a Danubius fiumei hajógyár készített.

— Zöldseglópás rendőri fedezettel. Sokszor megírtuk, hogy az autonóm rendőrség teljesen képtelen a személy és vagyónbiztonság megővésére s ugyanannyiszor hangoztatuk, hogy az államrendőrség, vagy legalább a kikötőrendőrség életbeléptetése elodázhatatlan kötelesség. Különösen felhívtuk az illetékes körök figyelmét arra, hogy a „nostra Polizia” indolens viselkedése a külföldi kereskedőket bizalmatlanná teszi, mert a hajókból kirakott árura senki sem ügyel, amit a csapatosan bolyongó csavargók ki is használnak. Az elmondottakat igazolja az a mesébe illő jelenet is, amely tegnap délelőtt történt a „Villám” hajó kirakodásánál a punto francoban rendőri fedezet mellett. Az említett hajó sok zöldseglőpást hozott Velencéből, amelyet zárt kosarakban a partra rakott. Kirakodás közben néhány facchino verődött össze, akik közül az egyik rövid habozás után késéssel felmászta a kosarat fedő szövetet s annak tartalmát tüneményes gyorsasággal eltüntették. Az osztozkodást végignézte egy előkelő állású magyar ur is, aki később kérdést intézett a hajó parancsnokához, hogy miért nem avatkoztak bele a fosztogatásba? A kapitány röviden kijelentette, hogy a társaság az árúért csak addig felelős, amíg az a hajón van. Megjegyezte végül, hogy az ilyen barátságos osztozkodás napirenden van, s már fel sem tűnik. Mikor pedig a közelben posztoló guardiát megkérdezték, hogy látta-e a lopást, nincs meglepetésre azt válaszolta, hogy neki nincs utasítása, hogy ilyesmibe beavatkozzék. Különben is, mondta, hátha ők voltak a tulajdonosok? A punto francoban történt jelenet minden kommentár nélkül is bizonyítja, hogy a mi derék „nostra Poliza”-nk még a semminél is kevesebbet ér.

— Zátoryra jutott hajó megmentése. Annak idején megírtuk, hogy a „Romolo” vitorlás a Capo di Santa Marina foknál a tengerpart szikláin zátoryra jutott. Most arról értesítenek bennünket, hogy az „Előre” hatósági gőzös Cherso kikötőjébe vontatta a vitorlást. A sérült hajó vontatásközben ismét megsérült az alsó részén, mert Rabaz és Cherso között a víz állandóan nyugtalan.

— A Fiumei Atletikai Club birkozó versenye mint már jeleztük, vasárnap, e hó 12-én fog lefolyni a Deák-szálloda nagytermében. A Club tagjainak Budapesten aratott győzelmei után bizvást remélhetjük, hogy a közönségnek érdekes sportlátványosságban lesz alkalma gyönyörködni. A nagyszamu résztvevők miatt, kik a kifizőt 9 díjért mérkőznek, a vezetőség az előmerkőzéseket délelőtre tervezi s csak a helyezettek mérkőzéseit délutánra. A verseny érdekességét nagyban emeli, hogy eddig már két trieszti sportegylet jelentette be a mérkőzésben részvételét összesen nyolc taggal.

— A kikötőből. Erkezett: „Kostrena” magyar gőzös, 4400 tonna foszlattal. Indult: „Szeged” Adria gőzös Londonba 350 tonna cukorral, 200 tonna vegyes áruval, és 900 tonna fával, „Benlevi” angol gőzös 900 tonna fával Antverpenbe.

— Kétszer megrabolt kárpitos. Lavicska Matteo mintegy három héttel ezelőtt ismeretlen tettes ellen fejelentést tett a rendőrségen, hogy lakásáról, ahol ötdmagaival lakik, elveszett a pénzárcaja, amelyben két darab huszkoronás bankjegy volt. A megindított vizsgálat azonban eredménytelen maradt. A károsult Lavicska tegnap ismét megjelent a rendőrségen, s bejelentette, hogy most egy 12 korona értékű ezüst óra láncra vesztett el. Feljelentésben elmondta, hogy Lederer Gusztáv bécsi illetőségű munkásra gyanakszik, aki hetek óta munkanélkül van, s mégis vigan él. A gyanúsított munkást kihallgatták s beismerte, hogy tényleg ő lopta meg szobatársát. Lederert letartóztatták.

SZÍNHÁZ.

A magyar színházi szezon.

Balla Kálmán újraszervezett társulata e hó 19-én vonul be a Fenice-szinkörbe, hogy megkezdje hat hétre tervezett vendégszereplését. Bemutatóul Huszka Jenő és Marton Alajos „Aranyvirág” című operettje kerül színpadra. Az újonnan szervezett társulat, amelyben alig akadunk a régiiek közül egy-két tagnak a nevére, a fővárosi és vidéki színeszet számos jelesét vallhatja magáénak.

A társulat tagjai a következők:

Művezetőség: Balla Kálmán igazgató, Rubos Árpád operett-rendező, Szakács Andor drámai rendező, Bérczy Gyula rendező, Müller Mátyás első karnagy, Hajós Károly karmester, Székely Ernő gazda, könyvtárnok, H. Szőnyi Emma sugó, Radnay György ügyelő.

A műszaki személyzet tizenkét tagból áll.

Az előadó személyzet tagjai:

Férfiak: Balla Kálmán szerelmes bonviván, Bérczy operett-buffó komikus, Cseh Iván operett-buffó komikus, Cseőregyh Jenő tenorista, Farkas Béla apaszínész, Horváth Károly basszusbariton, Lajthay Károly lírai szerelmes, Royor Imre fiatal bonviván, Rubos Árpád énekes síheder, Szakács Andor hős- és jellemszínész, Szecsi Ferenc komikus, Várady Márton bariton és népszínműénekes.

Nők: Almásy Lola vígjáték szubrett, Bándy Rózi drámai szoprán, Borbély Lili mezzoszoprán, B. Csik Irén coloratur, Havasi komika, Kovács Margit drámai szende, Mezei Ilonka énekes naiva, Szentgyörgyi Lenke operett-szubrett, Szentgyörgyi Márta naiva, Uti Gizella anyaszínésznő.

Az idei szezonban a többek között az alább felsorolt darabok kerülnek színpadra: Énekes darabok: Aranyvirág, Bajusz, Dollárkirálynő, Leányka, Rab Mátyás, Három feleség, Varázskeringő, Szegény Jonathán, Tiszt urak a zár-dában, Vig özvegy, János vitéz, Gülbaba, Simonyi öbester, Katalin stb. Drámai művek és vígjátékok: Fátum, Hálás utókor, Az ördög, Sámson, Nászinduló, Vetélytársak, Acékirály, Aranyhíd, Tancos regiment, Salome, Kis trafikos leány, Hedda Gabler stb.

Bérléttárak: Páholy husz egymás utáni előadásra 150 korona, 30 egymás utáni előadásra 210 korona, 20 páratlan vagy páros előadásra 160 korona. Szölye I—III. sor 20 egymás utáni előadásra 44 korona, 30 egymás utáni előadásra 60 korona, 20 páratlan vagy páros előadásra 50 korona. Tánklásszék IV—VI. sor 40, 57 és 44 korona a fenti módozatok szerint. Elsőrendű zártszék VII—IX. sor 36, 51 és 38 a fenti módozatok szerint. Másodrendű zártszék X—XII. sor 26—36 és 28 korona a fenti módozatok szerint. A bérlétyűjtést Lágel Frigyes vállalta magára, aki naponként déli 12 órától 1 óráig a színház pénztáránál található.

— A kommunale-botrány. A városi színház páholy- és földszinti ülőhely bérlői tegnap este gyűlést tartottak a kereskedők és iparosok egyesületében. A gyűlésen szenvedelmes kifakadásokkal illették a Comunale színház igazgatóságát azokért a hibákért és mulasztásokért, amelyek eddig történtek. Az élénk vitában többször résztvettek a színház képviselői is, s végül elhatározták, hogy a „Cabrera”-t leveszik a műsorról s helyette a „Bajazzók”-at adják elő. A műsorváltozás miatt úgy döntöttek, hogy szombatig nem lesz előadás. A műsort a „Thais” operával nyitják meg s felváltva a „Bajazzók” a „Paraszibecsület”-tel kerül színpadra.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

„Megvonom — megvonom . . .”

Rakovszky működik.

BUDAPEST, április 7. A képviselőházi ülésén Rakovszky István elnököl. Mikor Szappanos István, Kecskemét képviselője belép a terembe, a balpártiak lelkes éljenzéssel fogadják.

Az ülés megnyitása után Vlad Aurél bírája a házszabályrevízió törvényjavaslat második szakaszát.

Utána Hoffmann Otto kijelenti, hogy a balpárt küzdelmének főképpen az a célja, hogy a katonai kérdéseket kivonja a revíziós javaslatból. De küzdeni fog ezután is minden téves intézkedés ellen.

Közben az elnök rendreutasította *Farkasházy* Zsigmondot és *Molnár* Jenőt. Majd *Petrovics* Isván olvasni kezdi beszédét. Az elnök figyelmezteti, hogy ne olvasson, majd megvonja tőle a szót.

Vlád Aurél közbekiált:

— Éljen a gillotin!

Az elnök őt is rendreutasítja.

Minau Gyula tiltakozik az elnök eljárása ellen.

Tőle is megvonja a szót.

Végül *Hodzsa* Milan beszél, de az elnök őt sem engedi beszélni. A nemzetiségiek között óriási zaj, majd mind kivonulnak a teremből.

Az elnök erre konstatálja, hogy szólásra senki sem jelentkezett. A vitát berekeszti s az ülést felfüggeszti.

Szünet után *Nagy* György, *Mezőfi* Vilmos és *Farkasházy* Zsigmond tartják meg zárobeszédüket.

Ezután megejtik a szavazást. A Ház a Nagy Emil fele javaslat második pontját *Mérey* Lajos ismert módosításaival fogadja el.

Ezzel az ülés véget ért.

Tanácskozás a házszabályrevízióról.

BUDAPEST, április 7. A képviselőház mai ülése alatt *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Andrássy* Gyula belügyminiszter tanácskozott *Jutsh* Gyula és *Návay* Najos házelnökkel. A tanácskozáson a házszabályrevízióról volt szó s megvitatták azokat a módosításokat, amelyek a kormány szükségesnek tart.

Új magyar iskola Horvátországban.

ZÁGRÁB, apr. 7. Krestelovacban Daruvár közelében magyar iskolát nyitnak. *Rauch* báró bár működése óta ez a kilencedik magyar iskola Horvátországban.

Crnkovich és Josipovich.

ZÁGRÁB, apr. 7. *Crnkovich* belügyi osztályfőnök Lovranába utazik *Josipovich* már Abbáziában van.

Supilo cafol.

ZÁGRÁB, április 7. Az itteni lapokban *Supilo* megeafolja a bécsi lapoknak az a közleményét, amely szerint bécsi útját siker koronázta volna abban a tekintetben, hogy a ki-egyezésre megfelelő formát találtak.

Barkóczyt elhelyezik.

BUDAPEST, apr. 7. Hitelt érdemi helyről jelentik, hogy *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter az ismeretes *Barkóczy*-botrányból kifolyólag mégis elégtételt fog adni a megsértett liberálisizmusnak s az általános májusi átnyelvezésekkor *Barkóczy* osztálytanácsost egy másik osztályba helyezi át, ahol nem metélyezheti meg klerikálisizmusával a közoktatásügyet.

Hajórajunk Tangerben.

TANGER, apr. 7. A *Ziegler* ellentenger-nagy parancsnoksága alatt álló magyar-osztrák hajóraj három csatahajója földközi tengeri útjában Tangerbe érkezett és három napon át időzött az öbölben. A zászlóhajó egy a szárazfölddei, mint a kikötőben veszteglő francia és spanyol hadihajókkal a szokásos üdvözlőlevéket váltotta, majd a szárazföldre jött az admirális és előbb *Koziebrodski-Bolesta* gróf magyar-osztrák követnél tett látogatást, azután a követ társaságában fölkereste *Si El Torrest*, a szultán képviselőjét és az idegen követeket is. Az első este a követségben volt ebéd és fényes est, amelyen a flotta tisztikara és a diplomáciai kar vett részt. Másnap a követ és neje vendégei tiszteletére bált adtak a Villa Valentinában, amely erre az alkalomra pazarul volt felkészítve. A bálon a Tangerben lakó magyarok és osztrákok teljes számmal jelentek meg. A bálon a zászlóhajó zenekara játszott és a főlsgelgált italok között magyar bor és kobanyai sör szerepeltek. A harmadik napon az admirális látta vendégül a diplomáciai kart, míg magyarok és osztrákok a tisztikar vendégei voltak. A hajóraj péntek este vitorlázott *Malaga* felé. Ez az első eset, hogy magyar-osztrák hajóraj időzött a marokkói vizeken és ez a látogatás egy a bennszülöttekre, mint az idegen kolóniára igen mély hatást tett.

Tűz a földművelésügyi minisztériumban.

BUDAPEST, apr. 7. A földművelésügyi minisztériumban nagy riadalmat okozott az a hír, hogy az első emelet egyik szobájában tűz támadt. A tüzet csak nagy erőfeszítéssel sikerült eloltani. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet egy eldobott gyufa okozta.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Fodor Oszkár.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

Magyarul végzendő

irodai munkát keres.

középiskolai képzettséggel, szép írással s 19 évi gyakorlattal bíró úriember. Cím a kiadóhivatalban.

Budapesti női szabónő

a legelegánsabban és igen jutányosan készít angol és francia női kosztümöket.

Seiler R. Susák Primorska u. 61. III.

Halál a poloskákra!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtlenít. Elárúsító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 150 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése vállaltatik.

Cimirók

(csak helybeliek) kerestetnek. Cím a kiadóhivatalban.

ELSŐRANGU

NŐI DIVAT-TEREM

MAISON ROSA

VIA GOVERNO 9.

Dr. Vio-féle ház, az Adria kávéház felett.

Gyors, kitűnő módszerrel

tanítja az olasz nyelvet

végzett olasz akadémikus. Hosszu gyakorlat, mérsékelt ár.

Ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Magy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek

Első Fiumei Magyar Úri és Női Fodrász Terem az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztenek.

▼▼▼▼▼▼▼▼

Az úri teremben pontos és jó kiszolgálás.

— GRADO TENGERI FÜRDŐ —

Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással.

Villanyvilágítás.

Kitűnő bécsi és magyar konyha.

Goldberger vendéglője - Trieszt.

TRIEST, Piazza della Borsa 7 I.

A

Virágcsokorhoz

címzett, az Ürményi téren (a városi színház átellenében) levő

éttermeimet megnyitottam.

Izletes magyar ételek, tiszta minőségű magyar fehér borok (gr. Esterházy pincéből), dalmát és isztriai borok állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Havi előfizetések megegyezés szerint 26-30 frt. Table d'hôte étlap után 36 frt. havonként.

Szives látogatást esd

HORVÁTH NAGY AM.

a m. kir. tengerészeti akadémia v. élelmezője.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estétként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

1908. évi 1240 számhoz.

Faeladási hirdetmény.

A szusáki kir. erdőhivatalnak alárendelt lyeskováci, krásznói, skárei, brlogi és udbinai erdőgondnokságok rendes vágásaiban kijelölt jegenye-, luc- és erdei fenyő továbbá bükkörzseknek mintegy 107.546 m³. fenyő és 26.542 m³. bükk-, épület- és műfára, továbbá 64.150 m³. bükküzifára becsült s egészben véve 558.187 K kikiáltási árral megállapított faanyagoknak 50 részletben tövön való eladása érdekében a szusáki kir. erdőhivatalnál f. évi május hó 18-án d. e. 10 órakor kizárólag zárt írásbeli ajánlatok útján történő versenytárgyalás fog tartatni.

Ajánlatok csakis részletenként tehetők.

Bővebb felvilágosítást a szusáki kir. erdőhivatal s a fent említett erdőgondnokságok nyújtanak.

SZUSÁKON, 1908 márczius hóban.

Kir. erdőhivatal.

VELENCE
CAVALLETTO
SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2^{1/2} lirától, teljes
penzió 9 lirától feljebb.

Ritűnő konyha, tiszta italok.
Vársaskoosi és megbizott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!
GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

Bonbonnière Mòve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-
előadások kizárólag elsőrendű
művészi erők felléptetével.

Kitűnő szellőztetés.

Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt
nagymennyiségű uri-
női- gyermek-
divatharisnyákat

hallatlan olcsó
árban ad el a

NEW-YORK

áruház
FIUME, Via Andrássy I. sz.

Ha szereti az egészséget,
használjon kizárólag
aluminium konyhaedényeket
tisztá alumíniumféműből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot takarít meg.
EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS
LEONESSA VINCENZO
Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

Café Wien (Vienna) kávéház

TRIESZT, Via Vienna 15 TRIESZT

A Triesztet látogató magyarság legelőkelőbb találkozó helye.

Tulajdonos: **Szoboszlay Rudolf.**

Lockey

HOFBRÄU SZÁLLODÁJA
ABBZIA.

Központi fekvés a Curpark mellett

● ● Villamos világítás ● ●

Szobák pensioval vagy a nélkül

Polgari árak.

● Figyelmes kiszolgálás. ●

Kitűnő magyar konyha.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.
Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.
Kényelmes hely társas kuglizók
részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel
GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

Fiumei első magyar fodrász
Csizmás Demeter

Fiume Via Adamich 2. sz.
— az Europa szálló közelében. —

Cinematograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.
A legszebb és legfokéletebb ve-
títési szerkezettel.
Villanyosan szellőztetett s kényel-
mes ülészekkel berendezett nézőtér.
Állandó előadások d. u. 1-5-161
kezdve.
Állandó bérletjegyek is válthatók
a pénztárnál.

Schlosser penzió

ABBZIA

a Quitta tengeri fürdő fölött,
gyönyörű kilátással az egész
— Quarnerora. —

Minden kényelemmel berendezett
családi otthon 30 szobával.

Villanyvilágítás.

Fürdők a házban.

Mérsékelt szoba és penzió-árak.

Villamos vasuti összeköttetés
minden irányban.

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-
festést, mázolást a legegyszerűbb
kivitelől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vász-on- és üveg-
cimentablák készítését a legmo-
dernebb kivitelben a legolcsóbb
árak mellett.

A n. é. közönség szives párt-
fogását kéri

mély tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
pénzszekrények, konyhaedényekben stb

Női kalapok

Legújabb divatu modellek és
formák.

Átalakítások a legizlésebb
kivitelben eszközöltetnek.

Jutányos árak!

WEISZ FANNY

Via Andrássy 13. FIUME Via Andrássy 13

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és fran-
ria szövetekből a a legkényesebb igé-
nyeknek megfelelő divatos öltönyöket és
felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hely- és külföldi szövetekben.
Gyors és pontos kiszolgálás.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt
zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-fele ház.

Telefon 226. sz.

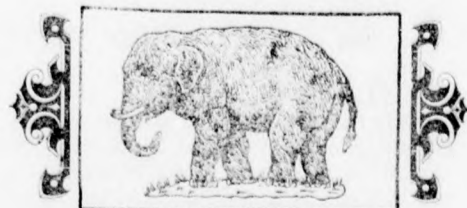
Fiumei első magyar rizshántoló-és
rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik
NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME

A
„Pannonia“
kávéházban

FIUME, Piazza Zichy

ma és minden este Somogyi László
cimbalmóművész és Kovács József
primás

hangversenye.

A helybeli és az átutazó magyarság
szives figyelmébe.

Magyar kiszolgálás.